

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lipca 2021 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu X Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Jolanta Sikorska

Protokolant: Sekr. Sąd Małgorzata Kunińska

po rozpoznaniu w dniu 9 lipca 2021 w Toruniu na rozprawie sprawy z wniosku R. C. (1) z udziałem R. C. (2) o podział majątku wspólnego

postanawia:

I. ustalić, że w skład majątku wspólnego małżonków R. i R. C. (1) wchodzi :

1. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położonego w T. przy ul. (...), znajdujące się w zasobach (...) w T., dla którego nie założono księgi wieczystej, aktualnej wartości rynkowej wedle jego stanu na 2 listopada 2013 – 292.000,- zł (dwieście dziewięćdziesiąt dwa tysiące zł);

2. niezabudowana nieruchomości gruntowa położona w Z., oznaczona w ewidencji gruntów jako działka nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Toruniu prowadzi księgę wieczystą numer (...), aktualnej wartości rynkowej wedle jej stanu na 2 listopada 2013 - 112.000,- zł (sto dwanaście tysięcy zł);

3. kwota 600,- zł (sześćset zł) pochodząca ze sprzedaży dorobkowego samochodu A. (...) rocznik 1996;

II. umorzyć postępowanie w przedmiocie prawa użytkowania działki w ramach ROD (...);

III. ustalić, że wnioskodawca R. C. (1) dokonał nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny wartości 163.520,- zł (sto sześćdziesiąt trzy tysiące pięćset dwadzieścia zł);

IV. oddalić wniosek wnioskodawcy R. C. (1) o rozliczenie kosztów utrzymania nieruchomości wspólnej opisanej w pkt I podpunkt 1 poniesionych przez niego po 2 listopada 2013;

V. dokonać podziału majątku wspólnego stron w ten sposób, że :

1. na wyłączną własność wnioskodawcy R. C. (1) przyznać spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu opisanego w punkcie I podpunkt 1 postanowienia oraz kwotę 600,- zł opisaną w punkcie I podpunkt 3 postanowienia, tj. dorobek łącznej wartości 292.600,- zł (dwieście dziewięćdziesiąt dwa tysiące sześćset zł);

2. na wyłączną własność uczestniczki R. C. (2) przyznać nieruchomości gruntową opisaną w punkcie I podpunkt 2 postanowienia wartości 112.000,- zł (sto dwanaście tysięcy zł);

VI. zasądzić od uczestniczki R. C. (2) na rzecz wnioskodawcy R. C. (1) kwotę 73.220,- zł (siedemdziesiąt trzy tysiące dwieście dwadzieścia zł) tytułem wyrównania jego udziału w dorobku, płatne w terminie jednego roku od daty uprawomocnienia się postanowienia, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w płatności od daty wymagalności do dnia zapłaty;

VII. nakazuje pobrać od wnioskodawcy R. C. (1) na rzecz Skarbu Państwa (kasy Sądu Rejonowego w Toruniu) kwotę 1.605,35 zł (jeden tysiąc sześćset pięć 35 / 100 zł) tytułem reszty kosztów opinii biegłego;

VIII. zwolnić uczestniczkę R. C. (2) od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych w sprawie i kosztami tymi obciążyć Skarb Państwa (kasę Sądu Rejonowego w Toruniu);

IX. ustalić, że w pozostałym zakresie każdy uczestnik ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygn. akt X Ns 322/18

UZASADNIENIE

Wnioskodawca R. C. (1) złożył wniosek o podział majątku wspólnego zgromadzonego w czasie trwania związku małżeńskiego z R. C. (2). Małżeństwo zostało rozwiązane wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 22.04.2016 r. Natomiast w dniu 2.11.2013 r. Sąd Rejonowy w Toruniu orzekł o ustanowieniu rozdzielnosci majątkowej między stronami.

W związku z brakiem możliwości ustalenia miejsca pobytu uczestniczki R. C. (2) postanowieniem z dnia 21 sierpnia 2018 r. Sąd Rejonowy w Toruniu ustanowił dla uczestniczki kuratora.

Sąd ustalił, co następuje:

R. C. (2) i R. C. (1) zawarli związek małżeński w dniu 4 kwietnia 1998 roku. Wyrokiem z dnia 22 kwietnia 2016 r. Sąd Okręgowy w Toruniu orzekł o rozwiązaniu małżeństwa stron. Następnie Sąd Rejonowy w Toruniu w dniu 9 listopada 2016 r. orzekł o ustanowieniu rozdzielnosci majątkowej pomiędzy R. C. (1) i R. C. (2). Opiekę nad trójką dzieci sprawuje wnioskodawca, natomiast uczestniczka R. C. (3) wyprowadziła się z domu.

okoliczność bezsporna, nadto dowody: wyrok Sądu Okręgowego w Toruniu w sprawie I C 2421/14, k. 9-9v; wyrok Sądu Rejonowego w Toruniu w sprawie III RC 392/16, k. 10-10v

W skład majątku wspólnego małżonków wchodzi :

1. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położonego w T. przy ul. (...), znajdujące się w zasobach (...) w T., dla którego nie założono księgi wieczystej, aktualnej wartości rynkowej wedle jego stanu na 2 listopada 2013 – 292.000 zł. Małżeństwo nabyło nieruchomość za cenę 100.000 zł, z czego kwota 56.000 zł została wyłożona z majątku osobistego wnioskodawcy.

2. niezabudowana nieruchomość gruntowa położona w Z., oznaczona w ewidencji gruntów jako działka nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Toruniu prowadzi księgę wieczystą numer (...), aktualnej wartości rynkowej wedle jej stanu na 2 listopada 2013 - 112.000 zł. Została ona nabyta przez małżonków wspólnie, z bieżących dochodów.

dowody: zeznania D. B., k. 95-95v, zeznania W. B., k. 95v-96; zeznania R. C. (1), k. 129-129v; opinia biegłego; pismo z (...) w T. z 13.06.2019 r., k. 11; odpis aktu notarialnego z dnia 06.07.2006 r., k. 12-13v; odpis księgi wieczystej, k. 14-14v

W skład majątku wchodziła również działka ROD (...) w T., jednak uchwałą z dnia 2 października 2018 r. wykreślono uczestniczkę R. C. (2) jako uprawnionej do dzierżawy działki. W skład majątku wchodził pojazd marki A. (...), który w dniu 14 listopada 2019 r. został zdemontowany z uwagi na jego wiek. Wnioskodawca otrzymał za niego kwotę 600 zł.

dowody: uchwała nr 15/2018, k. 93-94; kserokopia dowodu rejestracyjnego pojazdu, k. 15-15v; zaświadczenie o demontażu pojazdu, k. 92

Na poczet zakupu lokalu mieszkalnego ojciec wnioskodawcy przekazał kwotę stanowiącą 56 % wartości mieszkania, która została następnie zwrócona przez wnioskodawcę z jego majątku osobistego tj. środków pieniężnych pochodzących ze sprzedaży nieruchomości zabudowanej lokalem handlowym, która była własnością wnioskodawcy i W. B. jako współników spółki cywilnej. Wnioskodawca dokonał nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny o wartości 163.520 zł.

dowody: zeznania D. B., k. 95-95v, zeznania W. B., k. 95v-96; zeznania R. C. (1), k. 129-129v; odpis aktu notarialnego, k. 141-144

Wnioskodawca po ustanowieniu rozdzielnosci majątkowej dokonywał opłat eksploatacyjnych związanych z utrzymaniem mieszkania przy ul. (...). W okresie od 1 listopada 2013 r. do 30 czerwca 2020 r. poniósł koszty utrzymania w kwocie 53.725,05 zł.

dowody: kartoteka finansowa za okres od 01.11.2013 r. do 31 maja 2017 r., k. 16-18; kartoteka finansowa za okres od 01.06.2017 r. do 30 czerwca 2020 r., k. 118-128

Uczestniczka R. C. (2) postanowieniem Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi Północ w W. z dnia 8 stycznia 2020 r. została częściowo ubezwłasnowolniona. Na kuratora został powołany Z. Ł., brat uczestniczki. W czasie trwania małżeństwa stron, w latach 1998 – 2000 r. rodzice uczestniczki przekazywali **na rzecz rodziny** (a zatem nie tylko dla swojej córki – bez zastrzeżeń, że środki te są przeznaczone tylko dla ich córki) środki pieniężne. Część tych środków została zgodnie z przeznaczeniem zużyta w trakcie związku (wyjazd do USA).

Dowody: postanowienie z dnia 08.01.2020 r., k. 137-138; oświadczenie, k. 161; zeznania Z. Ł., k. 221-222

Sąd zważył, co następuje:

Powyżej opisany stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o okoliczności bezsporne, zgromadzone dokumenty urzędowe i prywatne, opinię biegłego z zakresu szacowania nieruchomości, akta sprawy I Ns 551/18 Sądu Rejonowego w Bydgoszczy oraz akta I C 2421/14 Sądu Okręgowego w Toruniu, a także zeznania świadków D. B., W. B., uczestnika R. C. (1) oraz kuratora uczestniczki Z. Ł..

Sąd uznał za wiarygodne dokumenty urzędowe i prywatne zebrane w sprawie, nie zostały bowiem podważone domniemania ich autentyczności, ani zgodności z prawdą dokumentów urzędowych, wynikające z przepisów art. 244 i art. 245 k.p.c. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków D. B., W. B. i Z. Ł. bowiem korelowały z pozostałym w sprawie pozostałym materiałem dowodowym. Sąd dał również wiarę zeznaniom wnioskodawcy R. C. (1), które wraz z zeznaniami pozostałych świadków tworzyły spójną, logiczną całość.

Przede wszystkim, wskazać należy, że w sprawie bezspornym były składniki majątku wspólnego wnioskodawcy i uczestniczki.

Jak wynika z przepisu art. 43 § 1 k.r.o, oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym. Natomiast z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać, ażeby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku (§ 2). Przy ocenie, w jakim stopniu każdy z małżonków przyczynił się do powstania majątku wspólnego, uwzględnia się także nakład osobistej pracy przy wychowaniu dzieci i we wspólnym gospodarstwie domowym (§3).

Zgodnie z przywołanym przepisem, zasadą jest równość udziałów małżonków w ich majątku wspólnym. Wspólność ustawowa (dotychczas bezudziałowa), z chwilą ustania ulega przekształceniu. Od tej chwili małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym, niezależnie od tego, w jakim stopniu każdy z nich przyczynił się do jego powstania. Taka zasada odpowiada normalnemu układowi stosunków wzajemnych w małżeństwie, w którym dorobek jest z reguły owocem wspólnych starań obojga małżonków, niezależnie od tego w jakiej postaci starania te się przejawiają (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 1972 r., III CRN 626/71, LEX nr 7084).

Zgodnie z przepisem art. 46 k.r.o. od chwili ustania wspólności ustawowej do majątku, który był nią objęty, jak również do podziału tego majątku, stosuje się odpowiednio przepisy o wspólności majątku spadkowego i o dziale spadku, w tym przepis art. 1035 k.c., który stanowi, że do działy spadku stosuje się odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych. Do działy spadku, a tym samym do także do podziału majątku wspólnego mają więc zastosowanie przepisy zawarte w art. 211 i 212 k.c. Także przepis art. 567 § 3 k.p.c. stanowi, iż do podziału majątku

objętego wspólnością ustawową w kwestiach nie unormowanych stosuje się przepisy o dziale spadku od art. 680 do art. 689 k.p.c. Te ostatnie zaś (art. 688 k.p.c.) odsyłają do odpowiedniego stosowania przepisów o zniesieniu współwłasności.

Zgodnie z przepisem art. 211 k.c. każdy ze współwłaścicieli może żądać, ażeby zniesienie współwłasności nastąpiło przez podział rzeczy wspólnej, chyba że podział byłby sprzeczny z przepisami ustawy lub ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem rzeczy albo że pociągałby za sobą istotną zmianę rzeczy lub znaczne zmniejszenie jej wartości. Rzecz, która nie daje się podzielić, może być przyznana stosownie do okoliczności jednemu ze współwłaścicieli z obowiązkiem spłaty pozostałych albo sprzedana stosownie do przepisów kodeksu postępowania cywilnego (art. 212 § 2 k.c.).

Wnioskodawca wnosił o dokonanie podziału majątku wspólnego R. C. (2) poprzez przyznanie mu na wyłączną własność spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego położonego w T. przy ul. (...) oraz samochodu osobowego marki A. (...). Nadto ustalenia, że wnioskodawca R. C. (1) dokonał nakładu ze swego majątku osobistego na majątek wspólny w wysokości 56 % wartości lokalu mieszkalnego. Ustalenia, iż wnioskodawca w okresie od listopada 2013 r. do maja 2017 r. poniósł wydatki z majątku osobistego na rzecz majątku wspólnego w postaci opłat mieszkaniowych w wysokości 26.739,59 zł i ponosi je nadal. Wnosił również o zasądzenie od uczestniczki R. C. (2) na swoją rzecz z tytułu rozliczenia udziałów w majątku wspólnym oraz nakładów i wydatków z majątku osobistego wnioskodawcy na majątek wspólny kwoty 35.619,08 zł tytułem wydatków ponoszonych od kwietnia 2017 r. do zakończenia postępowania na utrzymanie lokalu mieszkalnego. Na rzecz uczestniczki miały zostać przyznane niezabudowana nieruchomości gruntowa położona w Z. oraz działka ROD (...) w T..

Odnosząc się do lokalu mieszkalnego położonego w T. przy ul. (...), wnioskodawca wnosił o przyznanie mu powyższego lokalu na wyłączną własność, ponieważ stale zamieszkuje on w lokalu wraz z małoletnimi synami, nad którymi sprawuje opiekę, ponosi on również koszty utrzymania lokalu. Nadto z postępowania dowodowego wynikało, iż to w głównej mierze ze środków wnioskodawcy zakupiono nieruchomości. Pełnomocnik uczestniczki nie sprzeciwiał się przyznaniu lokalu na wyłączną własność wnioskodawcy. Było to ostateczne zgodne stanowisko stron, dlatego też Sąd w pkt. V podpunkt 1. Przyznał na wyłączną własność wnioskodawcy, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego położonego w T. przy ul. (...) o wartości 292.000 zł ustalonej przez biegłego. Jednocześnie uczestnik domagał się przyznania własności samochodu osobowego marki A. (...). W toku postępowania auto ze względu na swój wiek i stan techniczny zostało poddane demontażowi, a wnioskodawca uzyskał za niego kwotę 600 zł. Kurator uczestniczki nie sprzeciwiał się przyznaniu tej kwoty na rzecz wnioskodawcy, zatem Sąd przyznał kwotę 600 zł pochodzącą ze sprzedaży samochodu A. (...) na jego rzecz. Łącznie Sąd przyznał na rzecz wnioskodawcy dorobek wartości 292.600 zł.

Natomiast na rzecz uczestniczki przyznano niezabudowaną nieruchomości gruntową położoną w Z.. Została ona nabyta przez strony w czasie trwania małżeństwa ze środków wspólnych. Wnioskodawca wnosił o przyznanie na rzecz uczestniczki użytkowania działki ROD (...) w T., jednak w toku postępowania uchwałą Zarządu Rodzinnego O. Działkowego z dnia 2 października 2018 r. wykreślono R. C. (2) jak współuprawnioną do użytkowania działki i zatwierdzono wyłączone prawo dla R. C. (1). Pełnomocnik wnioskodawcy cofnął wniosek o zaliczeniu tego składnika majątku, natomiast pełnomocnik uczestniczki nie zakwestionował tej okoliczności. W konsekwencji w tym zakresie umorzono postępowanie.

Zgodnie z art. 45 § 1 krio każdy z małżonków może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny. Nie można żądać zwrotu wydatków i nakładów zużytych w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, chyba że zwiększyły wartość majątku w chwili ustania wspólności.

R. C. (1) wskazał we wniosku, iż otrzymał od rodziców kwotę 56.000 zł na zakup lokalu mieszkalnego za cenę 100.000 zł, którą następnie zwrócił z majątku osobistego pochodzącego ze sprzedaży nieruchomości nabytej przez niego jak współnika spółki cywilnej. Podnosił, iż wyłożona przez niego kwota stanowiła 56 % wartości mieszkania. Okoliczność ta została przez wnioskodawcę poparta stosownymi dowodami, takimi jak akt notarialny sprzedaży nieruchomości oraz zeznaniami świadków. Zgodnie z ustaleniami poczynionymi przez biegłego wartość nieruchomości

wynosi 292.000 zł, zatem 56 % z tej kwoty wynosi 163.520 zł i dlatego w pkt. III ustalono, iż w takiej wartości dokonał nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny R. C. (1).

Darowizny wskazywane przez brata uczestniczki, którym zresztą wnioskodawca zasadniczo nie przeczył, jak wskazał sam świadek były przeznaczane dla rodziny a zatem nie tylko dla uczestniczki. Już tylko ta okoliczność spowodowała, że nie mogły być rozliczone finansowo w niniejszym postępowaniu bowiem nie stały się składnikiem majątku osobistego uczestniczki ale weszły do majątku wspólnego stron skoro były przeznaczone dla obojga małżonków (dla rodziny). Nawet zresztą gdyby tę okoliczność pominąć i przyjąć iż pieniądze dostała uczestniczka tylko dla siebie, to rozliczeniu podlegałyby nakłady z majątku osobistego uczestniczki tylko na składniki dorobku istniejące w chwili ustania wspólności – takim nakładem na pewno nie było sfinansowanie wyjazdu do USA. Ewentualny nakład na lodówkę (która w chwili ustania wspólności miała kilkanaście lat) rozliczany byłby nie nominalnie (bo w chwili ustania wspólności byłby większy niż wartość lodówki na tę datę i takie rozliczanie byłoby absurdem) ale wedle jego proporcjonalnego udziału w wartości lodówki w 2013. Wartość dorobku ustalamy wedle jego wartości rynkowej na chwilę orzekania i wedle stanu na datę ustania wspólności a nie nominalnie czyli za ile został nabyty.

Wnioskodawca domagał się rozliczenia kosztów utrzymania nieruchomości wspólnej w postaci lokalu mieszkalnego poniesionych przez niego po 2 listopada 2013 r. Sąd jednak nie przychylił się do tego stanowiska. Należy wskazać, iż po tej dacie wnioskodawca korzystał z nieruchomości i w niej mieszkał. Uczestniczka wyprowadziła się i nie korzystała z nieruchomości. Sąd miał również na względzie szczególną sytuację uczestniczki i dlatego w ocenie Sądu żądanie wnioskodawcy o rozliczenie utrzymania nieruchomości wspólnej podlegało oddaleniu.

W punkcie VI. Sąd zasądził od uczestniczki R. C. (2) na rzecz wnioskodawcy R. C. (1) kwotę 73.220 zł tytułem wyrównania jego udziału w dorobku. Wkład majątku wchodzi lokal mieszkalny, którego wartość wyliczona przez biegłego według stanu na 2 listopada 2013r. to 292.000 zł, strony nie kwestionowały kwoty wyliczonej przez biegłego, nieruchomość gruntowa, której wartość według stanu na 2 listopada 2013r. wynosi 112.000 zł oraz kwota 600 zł pochodząca ze sprzedaży dorobkowego samochodu marki A. (...). Strony nie kwestionowały wartości składników majątku. Natomiast Sąd również nie znalazł podstaw, by kwestionować wskazane wartości. Zatem łączna wartość majątku stron wynosi 404.600 zł, zatem biorąc po uwagę równy podział składników majątku każdej ze stron należy się połowa tej kwoty tj. 202.300 zł. Skoro na rzecz wnioskodawcy przyznano łącznie 292.600 zł, natomiast na rzecz uczestniczki nieruchomość gruntową o wartości 112.000 zł, biorąc pod uwagę nakłady wnioskodawcy w wysokości 163.520 zł, zasądzono od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kwotę 73.220 zł tytułem spłaty. Sąd wyznaczył przy tym roczny termin, uznając, że będzie on wystarczający dla uczestniczki do spłacenia wnioskodawcy. Sąd wziął pod uwagę stan zdrowia uczestniczki, jednak musiał również rozważyć interes wnioskodawcy.

W pkt. VII sentencji postanowienia Sąd nakazał pobrać od wnioskodawcy R. C. (1) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Toruniu kwotę 11.605,35 zł tytułem wydatków pokrytych tymczasowo przez Skarb Państwa.

W pkt. VIII sentencji postanowienia Sąd zwolnił uczestniczkę R. C. (2) od obowiązku ponoszenia kosztów w sprawie z uwagi na jej sytuację zdrowotną i materialną.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w pkt. IX sentencji postanowienia zgodnie z regułą przewidzianą w art. 520 § 1 k.p.c., zgodnie z którą każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.